

Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 118
Kasvatus- ja sivistyslautakunta § 133

09.03.2021
13.04.2021

Mäntsälän ja Kärkölen kuntien välinen sopimusvalmistelu esi- ja perusopetuksen kustannustenjaosta

110/12/2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 09.03.2021 § 118

Kärkölen kunta on lähestynyt Mäntsälän Kasvatus- ja sivistyspalveluita yhteistyöpyynnöllä, koskien kustannusten jakoa ensisijaisen oppilaaksioton osalta silloin, kun koulutuksen järjestäjä osoittaa koulupaikaksi muun kuin asuinkuntansa koulun. Yhteistyöpyynnön lähtökohtana on tarkastella mahdollisuuksia tuottaa asiakaslähtöisiä esi- ja perusopetuksen palveluita lapsille, joiden asuinosoitteen mukainen esiopetusta ja perusopetusta tarjoava lähikoulu Mäntsälässä on etäällä ja vastaavasti Kärkölässä lähellä. Lisäksi perheiden työssäkäyntialue ja muu palvelutarve ja saatu palvelukokemus (mm. päivähoito) saattaa kohdistua pääosin Lahden ja Kärkölen suuntaan.

Päijät-Hämeen kunnilla on käytössään yhteiset kuntien väliset sopimus pohjat oppilaiden erityisopetuksen järjestämisestä sekä kustannusten jaosta ala- ja yläluokkien opetuksen osalta silloin, kun koulutuksen järjestäjä on osoittanut koulupaikaksi muun kuin asuinkuntansa koulun.

Mäntsälän ja Kärkölen kuntien sivistysjohtajat ovat käyneet alustavia neuvotteluja alkuvuodesta 2021. Kärkölen kunnan sivistystoimen mukaan Kärkölen ja Mäntsälän kuntien välille on mahdollista laatia edellä mainitun Päijät-Hämeen kuntien käytössä olevan sopimuksen mukainen sopimus.

Opetuksen järjestämiseen sisältyy asuinkunnalle ja järjestäjäkunnalle kustannusriski, jota on etukäteen vaikea ennakoita. Kustannuskompensaatiota tavoitteleva sopimus turvaa perusopetusta, iltapäivätoimintaa ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta järjestävän kunnan todellisten kustannusten ja kotikuntakorvauksen välisen erotuksen laskuttamisen asuinkunnalta. Erikseen sovittavia asioita ovat lisäksi kouluterveydenhuollon ja oppilashuollon kustannukset sekä koulukuljetukseen liittyvät kustannukset. Valmistelussa olevan kustannuskompensaatiota koskevassa sopimuksessa on ehto, jonka mukaan asuinkunnan lasten oppilaaksiotto ei saa aiheuttaa lisäryhmän perustamista esiopetuksessa ja yleisopetuksen vuosiluokilla 1-6, yleisopetuksen vuosiluokilla 7-9 eikä luokkamuotoisessa erityisopetuksessa. Kärkölen kunta ostaa vaativan erityisopetuksen palvelut Lahdesta ja Hollolasta. Sopimuksen mukaan opetuksen järjestävälle kunnalle jää mahdollisuus purkaa sopimus päättymään 6 kk irtisanomisajan puitteissa, kun sen jatkaminen ei ole järjestäjäkunnan edun mukaista. Sopimuksessa ei huomioida asuinkunnan saamaa hyvitysosuutta, jos kulut jäävät alle kotikuntakorvauksen.

Sälinkäällä toimii vuonna 2019 valmistunut koulu- ja päiväkotitoiminta, jossa tuotetaan sekä varhaiskasvatus-, esiopetus- ja esiopetusta täydentävän

varhaiskasvatuksen palveluja sekä perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 palveluita. Vuosiluokkien 7-9 palvelut tuotetaan Mäntsälän keskustassa.

Lähikoulun osoittaminen (ensisijainen oppilaaksiotto)

Perusopetuslain 4§:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka perusopetuslain 27 §:n nojalla aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin. Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta lakkaa oppilaan päättäessä perusopetuksen suorittamisen siten kuin oppivelvollisuuslain 26 §:n 1 momentissa säädetään. Kunta voi järjestää tässä laissa tarkoitetut palvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa taikka hankkia ne perusopetuslain 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulta perusopetuksen järjestäjältä. Kunta voi hankkia esiopetuspalvelut myös muulta julkiselta tai yksityiseltä palvelujen tuottajalta. Kunta vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään tämän lain mukaisesti.

Perusopetuslain 6§:n mukaan opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta saavalle lähikoulun (ensisijainen oppilaaksiotto). Mäntsälän ja Kärkölen kuntien välillä ei ole voimassa olevaa sopimusta ensisijaisen oppilaaksioton osalta.

Toissijainen oppilaaksiotto

Perusopetuslain 28 §:n 2 momentin mukaan oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin kunnan osoittamaan lähikouluun (toissijainen oppilaaksiotto). Tällöin päätöksen oppilaaksiotosta tekee vastaanottava kunta.

Kasvatus- ja sivistyspalveluiden toimintasäännön (luku 6.1) mukaan ostopalvelusopimuksia tehdään tarvittaessa, mikäli palvelu koskee vaativaa erityisopetusta, maahanmuuttajaopetusta tai ruotsinkielistä opetusta.

(Valmistelija / lisätietoja: vt. sivistysjohtaja Janne Mäkinen, sähköposti janne.makinen@mantsala.fi)

Vt. sivistysjohtajan päätösesitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää käynnistää Kärkölen ja Mäntsälän sivistystoimien väliset neuvottelut kustannuskompensatiota koskevan sopimuksen valmistelemiseksi niin, että sopimusasia on mahdollista saada toimielimen päätettäväksi ennen tulevan lukuvuoden 2021-2022 alkua.

Käsittely: Käsittelyn aikana jäsen Roberta Fabritius teki seuraavan muutosesityksen "Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää tehdä Kärkölen ja Mäntsälän sivistystoimien välisen kustannuskompensaatiota koskevan sopimuksen niin, että sopimus tuodaan toimielimen päätettäväksi niin, että se on voimassa ennen tulevan lukuvuoden 2021-2022 alkua."

Jäsen Mea Hannila-Niemelä kannatti esitystä.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä ja ehdotti nimenhuutoäänestystä esittelijän esityksen ollessa "jaa" ja Fabritiuksen esityksen "ei".

Esittelijän esitystä kannatti viisi jäsentä (Eerik Brusila, Hannu Heikkilä, Tommi Luhtaniemi, Martti Nykänen ja Susanna Koivula) ja Fabritiuksen esitystä kannatti kaksi jäsentä (Roberta Fabritius ja Mea Hannila-Niemelä).

Päätös: Puheenjohtaja totesi kasvatus- ja sivistyslautakunnan äänestyksen perusteella päättäneen hyväksyä esittelijän esityksen.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta 13.04.2021 § 133

Selvitystyötä on jatkettu sekä kuntien välisenä yhteistyönä että kasvatus- ja sivistyspalveluiden omana työnä. Vt. sivistysjohtaja on pyytänyt Kärkölen kunnalta lisätietoa ja arviota erityisesti sopimuksen mukaisen kustannuslaskennan osalta.

(Valmistelija / lisätietoja: vt. sivistysjohtaja Janne Mäkinen, sähköposti janne.makinen@mantsala.fi)

Vt. sivistysjohtajan päätösesitys:

Päätösesitys annetaan kokouksessa.

Käsittely: Käsittelyn aluksi vt. sivistysjohtaja teki seuraavan päätösesityksen:

"Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää ottaa liitteenä olevan Mäntsälän ja Kärkölen kuntien välisen sopimuksen käyttöön ja valtuuttaa sivistysjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen. Käyttöönoton edellytyksenä on, että ensisijaista koulupaikkaa koskeva sopimus on molemminpuolinen. Tältä osin Mäntsälän kunnan tekemä päätös astuu voimaan vasta, kun sopimus on hyväksytty myös Kärkölen toimivaltaisessa toimielimessä.

Sopimus koskee esiopetusta ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta sekä perusopetusta vuosiluokilla 1.-9. Sopimus ei koske opetusta, jota Kärkölen kunta ostaa ostopalveluna muulta kunnalta tai palveluntarjoajalta. Sopimuksen mukaiseen ensisijaiseen koulupaikkaan ovat oikeutettuja Mäntsäläläiset Sälinkään koululta Nikinojan suuntaan asuvat lapset, joiden asuinosoitteen mukainen koulumatka on linnuntietä lyhyempi Kärkölen

kunnan palvelua tuottavaan yksikköön (Kärkölen yhtenäiskoulu, Pormestarinkuja 1, 16600 Järvelä) kuin Sälinkään koulu-päiväkotiyksikköön (Kaanaantie 51, 04740 Sälinkää). Ensisijaisen koulupaikan osoittaminen Kärkölen kunnasta edellyttää huoltajien anomusta / suostumusta."

Käsittelyn aikana jäsen Roberta Fabritius teki seuraavan muutosesityksen:

"Esitän, että jos etäisyyttä käytetään kriteerinä sen tulee perustua todelliseen matkaan käyttökelpoista kulkureittiä pitkin eli aivan vastaavasti kuin koulukuljetusoikeutta määrittäessä mitataan lyhyintä käyttökelpoista reittiä."

Jäsenet Mea Hannila-Niemelä ja Emilia Kankaanpää kannattivat esitystä.

Käsittelyn aikana esittelijä muutti esitystään. Muutettu päätösesitys on seuraava:

"Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää ottaa liitteenä olevan Mäntsälän ja Kärkölen kuntien välisen sopimuksen käyttöön ja valtuuttaa sivistysjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen. Käyttönoton edellytyksenä on, että ensisijaisista koulupaikkaa koskeva sopimus on molemminpuolinen. Tältä osin Mäntsälän kunnan tekemä päätös astuu voimaan vasta, kun sopimus on hyväksytty myös Kärkölen toimivaltaisessa toimielimessä.

Sopimus koskee esiopetusta ja esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta sekä perusopetusta vuosiluokilla 1.-9. Sopimus ei koske opetusta, jota Kärkölen kunta ostaa ostopalveluna muulta kunnalta tai palveluntarjoajalta. Sopimuksen mukaiseen ensisijaiseen koulupaikkaan ovat oikeutettuja Mäntsäläläiset Sälinkään koululta Nikinojan suuntaan asuvat lapset, joiden asuinsoitteen mukainen koulumatka on lyhyempi Kärkölen kunnan palvelua tuottavaan yksikköön (Kärkölen yhtenäiskoulu, Pormestarinkuja 1, 16600 Järvelä) kuin Sälinkään koulu-päiväkotiyksikköön (Kaanaantie 51, 04740 Sälinkää). Ensisijaisen koulupaikan osoittaminen Kärkölen kunnasta edellyttää huoltajien anomusta / suostumusta."

Päätös:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Liite 1. Kustannustenjako esi- ja yleisopetuksessa /Kärkölä-Mäntsälä